

Saksframlegg

Sak nr.	Utvalg	Møtedato
66/2024	Formannskapet	15.10.2024

Retningslinje for skoleskyss i Grong kommune sendes ut på offentlig høring

Kommunedirektørens forslag til innstilling/vedtak:

1. *Retningslinje for skoleskyss i Grong kommune* sendes ut på høring til berørte parter.
2. Ny politisk sak legges frem for Formannskapet i desember 2024.

Formannskapets behandling av sak 66/2024 i møte den 15.10.2024:

Behandling:

Kommunedirektørens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. *Retningslinje for skoleskyss i Grong kommune* sendes ut på høring til berørte parter.
2. Ny politisk sak legges frem for Formannskapet i desember 2024.

Begrunnelse:

Det er behov for å tydeliggjøre kommunens praksis rundt skoleskyss.

Retningslinjen vil:

- beskrive kommunens praksis
- definere foreldrenes og kommunens ansvar

- angi hvilke strekninger som gir gratis kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei
- angi prinsipp for tildeling av gratis kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei.

Saksopplysninger:

Lowverk:

Det er definert i opplæringslova hvem som har rett til skoleskyss og hvordan ansvaret skal fordeles.

I følge § 4-1 (før § 13-4) Rett til skyss til og fra skolen for elever i grunnskolen skal:

«Elevar på 1. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn to kilometer frå skolen. Elevar på 2. til 10. trinn har rett til gratis skyss dersom dei bur meir enn fire kilometer frå skolen.

Elevar har rett til gratis skyss dersom ein del av vegen er særleg farleg eller vanskeleg.

Elevar som treng båttransport, har rett til slik transport gratis.

Elevar som treng skyss på grunn av nedsett funksjonsevne, skade eller sjukdom, har rett til gratis skyss til og frå skolen og skolefritidsordninga. Retten til skolefritidsordninga gjelde ikkje i skoleferiane.

Elevar som har fleire heimar, har rett til skyss til og frå kvar heim som fyller vilkåra for rett til skoleskyss.»

I følge § 28-7 Ansvar for skyss, reisefølge, tilsyn og losji skal:

«Fylkeskommunen skal oppfylle retten til skyss for elevar i grunnskolen og i den vidaregåande skolen og for deltakarar i den førebuande opplæringa og den vidaregåande opplæringa for vaksne. Det er likevel kommunen som skal oppfylle retten til skyss for grunnskoleelevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg.

Fylkeskommunen skal oppfylle retten til reisefølge og tilsyn for elevar i den vidaregåande opplæringa. Kommunen skal oppfylle retten til reisefølge, tilsyn og losji for grunnskoleelevar og deltakarar i førebuande opplæring for vaksne.

Når fylkeskommunen sørgjer for skyss for elevar i grunnskolen og deltakarar i den førebuande opplæringa for vaksne, skal kommunen dekkje utgiftene som svarer til persontakst for enkeltreiser på strekninga.

Fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen. Blir dei ikkje samde, kan statsforvaltaren gi pålegg om korleis skoleskyssen skal organiserast og finansierast.

Kommunen har ansvar for innlosjering av elevar i grunnskolen etter § 4-3. Fylkeskommunen har ansvar for å hjelpe elevar i den vidaregåande opplæringa med å skaffe bustad etter § 9-3.

Departementet kan gi forskrift om

- skoleskyss og skyssgodtgjersle*
- heimreiser, reisefølge og opphald for dei som må innlosjerast i samsvar med kapittel 9*
- heimfylket sitt ansvar for å refundere utgifter til skyss i samband med vidaregåande opplæring i eit anna fylke»*

I tillegg legger Forskrift om sikring av skyssberettigede skoleelever i buss § 4 føringer for kommunens dimensjoneringsplikt i forbindelse med skysstilbudet. Her står det:

«Kommunen plikter å dimensjonere skoleskyssstilbudet ut fra at skoleelever med rett til skyss etter reglene i opplæringslova § 13-4 og privatskolelova § 3-7 annet ledd, skal ha tilgang til sitteplass med bilbelte fastmontert».

I tillegg til føringene i lovverket over vil forarbeider, rundskriv, regelverkstolkninger og retningslinjer tydeliggjøre hvordan regelverket skal forstås og operasjonaliseres. I denne sammenhengen er det viktig å nevne [Trøndelag fylkeskommunes Retningslinjer for](#)

[skoleskyss – Grunnskoler](#) (vedtatt av Fylkestinget 24.04.2018, endringsvedtak 12.06.2019). Retningslinjen viser hvordan regelverket forstås og operasjonaliseres i Trøndelag fylkeskommune.

Videre har Trygg trafikk utarbeidet [en veileder til foreldre og saksbehandlere i kommunene](#). Veilederen er til hjelp i forbindelse med Grong kommunes vurderinger av opplæringslova § 4-1 annet ledd om særlig farlig eller vanskelig skolevei.

Vurdering:

Det er et behov for en gjennomgang av praksis, både for skoleskyss generelt og for kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei. Gjennomgangen tar utgangspunkt i ansvarsfordelingen mellom fylkeskommunen og kommunen jf. regelverkets rammer nevnt over. Kort oppsummert fordeler ansvaret seg mellom fylkeskommunen og kommunen på denne måten:

Fylkeskommunen har ansvaret for

- å oppfylle retten til skoleskyss for elevene i grunnskolen etter § 4-1.
- å sørge for skyss for elevene i grunnskolen.
- å organisere skoleskyssen i samarbeid med Grong kommune.

Grong kommune har ansvaret for

- å oppfylle retten til skoleskyss for elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei til skolene etter § 4-1 annet ledd.
- å dekke utgiftene for bestilt skoleskyss og dekke evt. merkostnader for skyssen de dager eller tider som ikke er etter oppsettet.
- å dimensjonere og bestille skyss for elever i grunnskolen etter § 4-1.
- å samarbeide med fylkeskommunen i forbindelse med organiseringa av skystilbudet.

Avdelingsleder kommunalteknikk, skolekonsulent på Grong barne- og ungdomsskole, avdelingsleder på Harran oppvekstsenter, politikontakt for Grong kommune, kontaktperson i Vy Buss AS og saksbehandler/fagkoordinator fra Seksjon kvalitet samferdsel hos Trøndelag fylkeskommune har bidratt i forbindelse med gjennomgangen. Partene har bidratt i ulike deler av gjennomgangen. Alle har kommet med innspill på ulike deler. Innspillene som har kommet er tatt til etterretning og innarbeidet i det som legges frem under. Vurderingene ligger til grunn for dette saksfremlegget og forslaget til retningslinje.

Gjennomgangen viste at kommunen:

1. praktiserer etter lovverket med tanke på kommunens ansvar.
2. har et forbedringspotensial med tanke på samarbeidet mellom de ulike aktørene i forbindelse med ordinær skoleskyss og kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei.
3. har et behov for å tydeliggjøre ansvarsfordelingen med kommune og foreldre.
4. har et behov for å vurdere strekningen Fv. 760 fra Grong Gård til Vårryggen. Strekningen er pr. i dag ikke tilrettelagt for myke trafikanter.
5. har et behov for å gjøre nye vurderinger av strekningene som gir kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei i dag.
6. har et behov for å vurdere tildelingspraksis ved kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei.

Det foreslås at punktene 1 og 2 løses gjennom en tydeliggjørelse av føringene i lovverket og

Trøndelag fylkeskommunes *Retningslinjer for skoleskyss – Grunnskole* rolle. Retningslinjen viser hvordan regelverket forstås og operasjonaliseres i Trøndelag fylkeskommune. I de tilfellene der elever ferdes på særlig farlige eller vanskelig strekninger mellom bosted til bussholdeplass løses disse fortløpende. Kommunen bidrar med lokal kunnskap og finner i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune og AtB AS de beste praktiske løsningene.

Videre foreslås det å løse punkt 3 ved å ta inn en beskrivelse av foreldrenes ansvar i forbindelse med skoleskyss. Forslaget tar utgangspunkt i beskrivelsene av foreldrenes ansvar i retningslinjen til Trøndelag fylkeskommune og veileder utarbeidet av Trygg trafikk. Nærmere beskrivelser av foreldrenes ansvar finnes i vedlegget *Vurdering av kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei*.

Punktene 4 og 5 er vurdert med utgangspunkt i forarbeider, rundskriv, Udirs regelverkstolkninger, samt beskrivelser av vei og barns forutsetninger i trafikken hentet fra veilederen til Trygg trafikk. Nærmere beskrivelser av strekningene og kommunens vurderinger er detaljert beskrevet i vedlegget *Vurdering av kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei*.

Det foreslås følgende:

- helårs kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei på strekningen E6 Buneset til Medjå for 1. til 10. trinn ved Grong barne- og ungdomsskole.
- helårs kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei på strekningen E6 Nesbrua og nordover for 1. til 7. trinn ved Harran oppvekstsenter.
- helårs kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei på strekningene Fv. 7040 Sørsivegen fra Seem, inkl. Rostavegen, til Medjå, Fv. 7040 Sørsivegen fra veikryss Langnes til Medjå og Fv. 760 Laksvegen fra avkjøring Grongvegen (ved Grong Gård) til Vårryggen for 1 til 3. trinn ved Grong barne- og ungdomsskole.
- kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei i perioden november til april (vinterskyss) på strekningene Fv. 7040 Sørsivegen fra Seem, inkl. Rostavegen, til Medjå, Fv. 7040 Sørsivegen fra veikryss Langnes til Medjå og Fv. 760 Laksvegen fra avkjøring Grongvegen (ved Grong Gård) til Vårryggen for 4. til 7. trinn ved Grong barne- og ungdomsskole.
- kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei i perioden november til april (vinterskyss) på strekningen Fv. 760 Laksvegen fra avkjøring Grongvegen (ved Grong Gård) til Vårryggen for 8. til 10. trinn ved Grong barne- og ungdomsskole.
- Dersom det bygges gang- og sykkelvei på noen av strekningene, mister elevene som bor langs strekningen sin skyssrett på grunn av særlig farlig skolevei fra den dato gang- og sykkelveien åpnes.

Punkt 6 foreslås videreført som i dag. Det vil si at de elevene som bor på strekningene, som vurderes som særlig farlig over automatisk innvilges skoleskyss uten søknadsprosess. Hvor mange elever som bor langs strekningene vil variere og er vanskelige å forutse. Bakgrunnen for forslaget er at kommunen vurderer det som besparende både tidsmessig og økonomisk. Alternativet er at det må søkes om kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei innen gjeldende frister. Hver søknad må vurderes individuelt med tanke på trafikkbilde, barnets forutsetning i trafikken, foreldrenes og kommunens ansvar og handlingsrommet i

lovverket. Dersom kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei innvilges etter de frister som gjelder for bestilling av skoleskyss, kan det påvirke valgt dimensjonering på strekningen, gjøre kommunen ansvarlig for organiseringen og evt. gi merkostnader for kommunen for skyssen de dager eller tider som ikke er etter oppsettet.

Dersom det er elever som bor på disse strekningene, som har behov for individuelle vurderinger på grunn av funksjonsnedsettelse, skade eller sykdom. Elevene vil kunne sende inn søknad og få sin situasjon vurdert.

Forslag til retningslinje for skoleskyss i Grong kommune

De foreslåtte endringene over er en innstramming og tydeliggjøring av kommunens praksis. For kommunen sin del vil endringene gjøre arbeidet rundt skoleskyss enklere, mer effektivt og kan føre til en innsparing både økonomisk og på tid brukt på skoleskyss. Endringene foreslått under kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei vil påvirke elevene som bor langs strekningene. Det foreslås å sende forslaget til retningslinje ut på høring til foreldre, foreldretutvalgene, samarbeidsutvalgene og Trøndelag fylkeskommune.

Det foreslås følgende punkter i retningslinjen for skoleskyss i Grong kommune:

1. Kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei innvilges uten søknadsprosess og bestilles for elever utfra trinn, som bor på følgende strekninger innen gjeldende frister.

Aktuelle strekninger:	Trinn:	Type skyss:
E6 Buneset til Medjå	1. til 10. trinn	Helårs
E6 Nes-brua og nordover	1. til 7. trinn	Helårs
Fv. 7040 Sørsivegen fra Seem, inkl. Rostavegen, til Medjå	1. til 3. trinn 4. til 7. trinn	Helårs Vinterskyss (nov-april)
7040 Sørsivegen fra veikryss Langnes til Medjå	1. til 3. trinn 4. til 7. trinn	Helårs Vinterskyss (nov-april)
Fv. 760 Laksvegen fra avkjøring Grongvegen (ved Grong Gård) til Vårryggen	1. til 3. trinn 4. til 10. trinn	Helårs Vinterskyss (nov-april)

2. Skoleskyssen samordnes med fylkeskommunen, som har ansvaret for å organisere skoleskyssen, jf. opplæringslova § 28-7. Det legges i størst mulig grad opp til felles skyssordning med videregående skole. Drosje skal brukes etter søknad til Trøndelag fylkeskommune.
3. Dersom kommunen avviker fra fellesskyssordning kan kommunen regne med å bli ansvarlig for organisering og dekke evt. merkostnader for skyssen de dager eller tider som ikke er etter oppsettet.
4. Løsninger på praktiske utfordringer skal ta utgangspunkt i Trøndelag fylkeskommunes *Retningslinjer for skoleskyss – Grunnskoler*, opplæringslova og Udirs tolkninger, og

løses i samråd med fylkeskommunen og AtB AS.

5. Kommunen forholder seg til enkeltvedtak fattet av Trøndelag fylkeskommune vedr. skoleskyss.
6. Foreldrene har ansvar for at egne barn forberedes og trenes på å klare egen skolevei så sikkert som mulig. Det kan bl.a. innebære:
 - gå/sykle aktuelle skolevei sammen med eleven, gjøre korrekte valg av krysningspunkter, lære de hva de skal se og høre etter og hvordan de skal oppføre seg når de går langs veien.
 - at eleven må følges til holdeplass/stoppested for den tid som er nødvendig for at de skal mestre skolevegen på egenhånd.
 - eleven lærer å bruke og ivareta sitt personlige reisebevis og bruk av setebelte i bussen.
 - eleven forberedes og trenes på bussbytte der det er aktuelt.
 - utstyre eleven med nødvendige hjelpemidler, f. eks. refleksest, hodelykt mm.
7. Dersom det bygges gang- og sykkelvei på noen av strekningene, mister elevene som bor langs strekningen sin skyssrett på grunn av særlig farlig skolevei fra den dato gang- og sykkelveien åpnes.
8. Retningslinjen iverksettes fra 1. januar 2025.

Konsekvenser for folkehelse og bærekraft:

Hjemmel for behandling: Grong kommunes delegasjonsreglement pkt. 1.17.

Vedlegg:

Vurdering av kommunal skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei